

Møte den 12. januar kl. 1.

President: Hambro.

Mottatt av den dertil opnevnte deputasjon innfant Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høihet Kronprinsen sig kl. 1 i Stortinget, ledsaget av regjeringens medlemmer og flere autoriteter.

Hans Majestet Kongen opleste følgende trontale:

Hr. president, folkets representanter!

Jeg hilser folkets representanter velkommen til ansvarsfull gjerning og ønsker at Stortingets arbeide må bli til fedrelandets gagn.

Forholdet til fremmede makter er vennskapelig.

I årets løp har jeg avlagt gjenbesøk hos den finske republikks president.

Ved kgl. resolusjon av 23. januar 1928 blev Bouvetøya erklært norsk.

På Folkeforbundets forsamlings ihøst blev der vedtatt en generalakt om fredelig bileggelse av mellomfolkelige tvister. Forslag om Norges tiltredelse vil bli forelagt Stortinget.

Likeledes forslag om å tiltre den såkalte Kellogg-pakt.

Med Spania er der undertegnet en altomfattende voldgiftsavtale som vil bli forelagt Stortinget til godkjennelse. Forhandlinger om lignende avtaler med andre land pågår.

Saneringen av statens finanser krever fremdeles statsmyndighetenes fulle oppmerksomhet. Den betydelige inntektsnedgang har voldt vanskeligheter ved budgettoppgjøret, men det har dog lyktes ved nedsettelse av utgiftene å finne plass for den økende avbetaling på statsgjelden samtidig som arbeidsbudgettene er holdt oppe.

Kronens gullfestning den 1. mai 1928 bragte til avslutning de sterke og for landets økonomi og finanser forstyrrende valutasvingninger. Der blev der ved skapt et fast grunnlag for gjenopbygning av vårt nærings- og arbeidsliv som også har gitt håp og tillit fremover. Skjønt flere av våre næringer — således landbruket — ennå arbeider tungt, er der dog tegn til bedring. Prisnivået har ytterligere tilpasset sig etter det internasjonale gullprisnivå, utsik-

tene for vår fiskerinæring, vår skibsfart og vår eksportindustri er noget lysere, og de avsluttede overenskomster om to-årig forlengelse av forskjellige tariffavtaler danner et grunnlag for gjenreisning av viktige industrigrener.

Arbeidsløsheten er avtagende. Tallet av arbeidsløse ved årsskiftet var 15 pct. lavere enn ved samme tid ifjor. Dens bekjempelse krever dog fremdeles statsmaktens oppmerksomhet og fornødne beløp hertil opføres på budgettet.

En av de viktigste og vanskeligste oppgaver som statsmyndighetene i det kommende år vil bli stilt overfor er den endelige plan for ordning av nødlidende kommuners økonomiske forhold. En sådan plan vil bli fremlagt for Stortinget så snart gjeldstrykkkommissjonens innstilling foreligger.

Også forslag om hvorledes man skal komme trengende småbrukere til hjelp vil da bli fremsatt.

Av lovforslag som vil bli forelagt Stortinget skal nevnes:

- Om nynorsk i offentlig tjeneste;
- om fangst av bardehval;
- om landslott;
- om dyrevern;
- om verneplikt og utskrivning.

Endring av lov om laks- og sjørrretfiske.

Endring av lov om motorvogner.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer herved Norges 78de ordentlige Storting åpnet.

Efterat en beretning om rikets tilstand og bestyrelse var oplest av statsråd Anderssen-Rysst, mottok

Presidenten på Stortingets vegne forannevnte dokumenter og uttalte:

Herre Konge, Deres kongelige Høihet!

Det nye år, hvis parlamentariske virke idag får sin høitidelige innvielse, vil stille store krav til arbeidsviljen i det politiske liv og vil kalle på all den evne til resignasjon overfor særlige krav og særlige interesser, som enhver av oss måtte eie. Men det er vårt håp, at vi allikevel går lysere tider i møte og at det må lykkes gjennom vårt arbeide å skape og befeste den følelse av trygghet i nasjonen, som er nødvendig, forat denne lysning kan komme landet tilgode.

I denne følelse og i det håp, at det nye år må bli til glede og lykke for Det kongelige hus som for det hele folk, istemmer vi det gamle ønske: Gud bevare Kongen og fedrelandet.

Dette ønske istemte Stortingets øvrige medlemmer.

Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høihet Kronprinsen med følge forlot derefter Stortinget, ledsaget av den deputasjon, som hadde fungert ved mottagelsen.

Presidenten: Presidenten foreslår, at trontalen og beretningen om rikets tilstand utlegges for å behandles i et senere møte.

V o t e r i n g :

Presidentens forslag bifaltes enstemmig.

Møtet hevet kl. 1,25.

Møte den 14. januar kl. 12 form.

President: H a m b r o.

D a g s o r d e n :

1. Redegjørelse fra finansministeren angående den finansielle stilling (supplerende bemerkninger til statsbudgettet).
2. Referat.

Presidenten: Til Stortingets president er idag innløpet følgende skrivelse fra H. M. Kongen: «Hr. Stortingspresident! Det er mig en stor glede å meddele Dem og Stortinget, at H. K. H. Kronprinsen idag er blitt forlovet med H. K. H. Prinsesse Märtha, datter av Deres kongelige Høiheter Prins Carl og Prinsesse Ingeborg av Sverige. Deres Håkon R.»

Ærede medrepresentanter! Idet presidenten bringer Hans Majestets meddelelse til Stortingets kunnskap og utber sig Stortingets bemyndigelse for presidentskapet til å overbringe Deres Majesteter og Hans kongelige Høihet Stortingets lykkønskning, vil presidenten hertil føie ønsket om at den forbindelse som idag er inngått, må bli til lykke og velsignelse for Norges kronprins og det kongelige hus. Den deltaende glede som fra det hele land vil

møte Hans kongelige Høihet og hans forlovede, vil bli dobbelt varm fordi hjertenes valg bekreftes av folkets ønske og av forvissningen om at det vil knytte sammen i nærmere sympati de to folk som står hverandre så nær og forstår hverandres tanke og tale. — Presidenten anser bemyndigelsen for gitt.

Representantene påhørte stående presidentens tale.

S a k n r. 1.

Redegjørelse fra finansministeren angående den finansielle stilling (supplerende bemerkninger til statsbudgettet).

Statsråd Lund: Regnskapet for det sist avsluttede budgettår pr. 30. juni 1928 viste et kontantmessig overskudd på ca. 2 millioner kroner. Som bekjent er det tidligere ved oppgjør av det eventuelle over- eller underskudd tatt hensyn til forskjellen mellom overførte merutgifter, de såkalte forut optatte beløp, og de overførte mindreutgifter ved terminens begynnelse og slutt. Da fra og med det sist avsluttede regnskapsår enhver overførsel av merutgifter er bortfalt, vil man for dette siste regnskap ikke kunne foreta nogen sådan beregning som tidligere, og det vil også være ganske umulig for nogen å si hvordan regnskapet vilde ha stillet sig, hvis man skulde ha foretatt beregninger således som tidligere. Man er derfor blitt stående ved å holde sig til det rent kontantmessige overskudd og foreslå dette anvendt til ekstraordinær avbetaling på gjeld, og det foreslås da avbetalt på den gjeldspost som tidligere har vært holdt utenfor, nemlig gjelden i anledning av støtten til Handelsbanken, og det fornødne beløp til renter av den gjenværende del av denne gjeld er foreslått opført på kommende års budgett.

Forutsetningen for fremtiden skal være den at man skal søke overførsler av mindreutgifter mest mulig begrenset. De er nu redusert til 35 millioner, men de vil i løpet av et par år søkes ført yderligere ned, således at man kan komme til et beløp som man kan anta vil være det normale år om annet. Fremdeles er imidlertid forholdet det at vi sleper med en rekke overførsler av betydelige beløp vesentlig vedkommende